

IMEPIEL: CLANDESTINATGE I REPRIVATITZACIÓ

Història d'una decadència

No a la reprivatització i al treball clandestí, afavorit en una empresa de propietat estatal, són dues de les reivindicacions bàsiques que els treballadors d'Imepiel han plantejat en unes setmanes de mobilització. Quan tot sembla apuntar als primers acords entre direcció i sindicats, el futur de l'antiga fàbrica Segarra és encara una greu incògnita.

Albert Vicent

Quan es recorre la carretera que travessa els 150.000 metres quadrats que ocupa el complex industrial

d'Imepiel un no pot deixar de recordar la tòpica imatge dels imperis en decadència, els gegants amb peus de fang caient amb el pas del temps, amb el desgast dels anys.

«Més d'un segle ens contempla i tot

Dalt, mobilitzacions a Imepiel. Baix, instal·lacions de la fàbrica.

Les claus d'un conveni

Proposta dels treballadors

1) Increment salarial d'un 11 % per tal de compensar els 14 punts que separen els salaris d'Imepiel de la resta de convenis del sector. En successives reunions el comitè d'empresa ha rebaixat posicions fins al 9 %.

2) Compromís per part de l'administració de mantenir el caràcter públic de l'empresa.

3) Dotació de mitjans financers necessaris per tal d'evitar la paralització de l'activitat econòmica.

4) Vigència del conveni per 1 any.

5) Creació de 100 llocs de treball per combatre el clandestinatge.

6) Jornada laboral: 38 hores setmanals.

7) Millores socials: Confecció d'una pòlissa col·lectiva vàlida en casos d'accident, hospitalització, invalidesa i jubilació.

8) Seguretat i higiene: Instal·lació d'aigua potable en totes les dutxes (actualment la meitat de la factoria es llava amb aigua de depuradora).

9) Representativitat sindical a partir del 20 per cent de delegats —actualment 25.

Proposta de l'empresa

Reconeixement que ha de superar-se el 5 per cent inicial, amb un terme de tres anys per equiparar salaris amb el sector.

Patrimoni vol assegurar-se la possibilitat de poder vendre la societat en cas d'aparèixer comprador, i es resisteix a acceptar aquest punt.

El pla general de l'empresa inclou el sanejament econòmic i financer, la reducció de les despeses, la realització de noves inversions, la millora de la qualitat i l'expansió de mercats.

Conveni per dos anys.

Manteniment de llocs de treball i realització de cursos de formació de personal especialitzat.

40 hores setmanals.

Acord amb l'acceptació del 20 %.

el que abraça la nostra vista pertany a l'estat», pensa el visitant. Cent cinc anys des que, el 1882, **Silvestre Segarra Aragó** fundàs una petita fàbrica d'espardenyes on treballava ajudat pel seu fill, **Silvestre Segarra Bonig**, amb qui s'associà quan aquest arribà a la majoria d'edat. Així, un 9 de gener de 1912, pare i fill formaren Silvestre Segarra e Hijo, amb un capital inicial de 100.000 pessetes.

Segons la història oficial, l'esforç i les bones gestions feren que l'empresa començàs a servir l'exèrcit espanyol subministrant-li espardenyes de bona qualitat —dures i resistents— i de preus barats. L'augment dels contractes convertiren l'empresa en uns dels proveïdors fixes de l'exèrcit i, el 1919, el capital s'amplià a 750.000 pessetes, iniciant-se aleshores la fabricació del

calçat de cuir destinat principalment a la dotació d'equips militars. Amb l'augment de capital, la factoria canvià d'ubicació i es donà entrada en la societat a tres fills més: **Amadeu**, **Ernest** i **Josep**. El naixement de les instal·lacions fou imparable.

La comarca va veure l'arribada del primer motor elèctric amb el qual s'incrementà la producció, es reduïren els preus i s'ampliaren els mercats. En 1924 Silvestre Segarra e Hijo es convertí en la primera proveïdora de calçat de l'exèrcit, privilegi mantingut fins a l'actualitat. Tres anys després, una xarxa de llocs de venda comissionats, anunciada per l'eslògan «Venta directa del fabricant al consumidor», feu possible que les sabates de Segarra poguessen comprar-se a setze pessetes el

parell en bona part de l'Estat espanyol. El 1931 l'empresa comptava ja amb establiments propis. Les instal·lacions continuaren desenvolupant-se amb la construcció de les fàbriques de colrats, talons de goma, cartó, caixes i d'altres, on s'elaboraven els elements complementaris. Un any després de la implantació de la dictadura, la denominació canvia, es converteix en Societat Regular Col·lectiva «Silvestre Segarra e Hijos». Els quatre fills participaven dels setze milions de pessetes de capital social, mentre es donava entrada a l'única filla de la família. Al desembre de 1941 morí **Silvestre Segarra Aragó**, però l'empresa va mantenir el nom fins l'1 de maig de 1952, data en què l'imperi del calçat assumí la forma de societat anònima, amb un capital de vint milions de pessetes ampliat a cinquan-

Les espartenyas roges d'un govern rosa

Albert Vicent

El mal incurable del sector del calçat, com també és el cas del tèxtil, és l'economia submergida, el treball clandestí. La Vall d'Uixó, reducte comunista de les comarques castellonenques, sap prou sobre aquest tema, tant que fa molt de temps ja que els més de 2.000 aturats del poble, 1.500 dels quals estan entre els 16 i els 25 anys, ja no aspiren a treballar a Impiel. L'antiga Segarra aguanta les escomeses de les pèrdues anuals, la sagnia dels números rojos.

La decadència d'aquesta societat, sense arribar al luxe viscontinià, contrasta amb l'agitada activitat dels tallers clandestins, on treballen alguns centenars d'operaris, principalment xiques molt joves, que repunten les peces que Impiel subcontracta amb els proveïdors. Aquests, estretament relacionats amb els encarregats del procés de fabricació, contracten amb l'empresa el repuntat d'un cert nombre de parells de sabates. La segona part del procés passa per la distribució del material, bé siga repartint-lo a cases particulars, bé siga portant-lo a tallers.

A cada nau clandestina sol haver-hi de 25 a 30 persones. Les condicions de treball trenquen amb la legalitat i conformen una de les formes de sobreexplotació més esteses a l'actualitat: absència de ventilació, excés de jornada laboral (fins «seixanta hores setmanals»), sous mínims (40.000 pessetes/mes) i no assegurança de les operaries. Amb aquesta estructura laboral, la jornada s'allarga quan les comandes són quantioses, i inclou dissabtes i diumenges. Per contra, si els proveïdors no contracten, no hi ha faena. La contradicció d'aquesta situació esguita també els sindicats, enxampats entre l'obligació de llançar la denúncia per intentar que Impiel amplie plantilla i l'evidència que qualsevol acció radical per la seua part que no estiga compensada amb la creació de llocs de treball deixarà sense feina un bon nombre de persones, alhora que desviaria els contractes a altres pobles menys conflictius.

El punt més preocupant d'aquest cas és la relativització que fa del problema l'estat, justificant que la infracció de la llei es l'única possibilitat de competir al sector. Amb tota probabilitat, aquest conveni es resoldrà amb l'acceptació per part de l'empresa d'un increment salarial per damunt del 5 per cent. Per la seua part, els sindicats oblidaran, fins la propera negociació col·lectiva, que sota l'aparent tranquil·litat de la Vall d'Uixó hi ha una altra cadena de muntatge que no pot aturar-se. □

ta i el total de les accions a nom dels cinc germans.

Al llarg d'aquests anys la Societat va estar fortament relacionada amb el règim militar i l'estat reconeixia públicament els mètodes paternalistes que els Segarra empraven en la direcció. Així, aquest conjunt industrial fou guardonat al 1942 com a «empresa modelo» i el mateix any els Segarra rebien amb satisfacció la Medalla Colectiva al Mérito en el Trabajo, en la màxima categoria. El 1969 el Ministre Delegat de Sindicats atorgà la Medalla de Plata de Distinción al Mérito Sindical.

Durant els anys 50 i 60 tot era de color de rosa. La família Segarra constituï la societat Arrages. S.A., una manera com un altra de donar treball a la tercera generació empresarial. Els fills mascles gestionarien la venda al detall, amb un total de dinou establi-

ments repartits per tot l'estat. També en les seues mans quedaven la fabricació d'adobs orgànics, aprofitant les deixalles de la fàbrica de colrats, i l'explotació agrícola d'una finca de 550 fanecades. Tanmateix, la divisió empresarial —amb diferents punts de vista de gestió— i la nul·la modernització tecnològica començaren a afectar l'empresa. Mentrestant, la felicitat col·lectiva dels anys seixanta anul·lava les anàlisis més pessimistes. Al complex industrial treballaven 5.000 obrers. Tota la Vall d'Uixó s'enorgullia d'una de les empreses més importants del sector. A més, els Segarra també destinaren inversions per millorar el nivell de vida dels treballadors: un economat laboral, una clínica concertada amb la Seguretat Social, on tenien diferents especialistes, una casa-bressol per als fills de les treballadores, habitacles per als

operaris i instal·lacions esportives. Tot un món perfectament complementari a les deu cadenes de producció, que llançaven al mercat més de 20.000 parells de sabates diaris.

La societat arribà a 1972 amb un capital social de 200 milions, però les tensions entre els germans Segarra, la crisi del 73, l'aparició de noves empreses amb més potencial tecnològic i l'obertura del mercat feriren mortalment una organització empresarial mastodòntica que caigué pel propi pes. La família Segarra, després de tres anys de números rojos, consultà el Gabinet d'Assessoria Jurídica que aleshores dirigia l'actual ministre d'Afers Exteriors, **Francisco Fernández Ordóñez**, que aconsellà als propietaris la incautació de la societat per part de l'Estat. Així, després de declarar-se en suspensió de pagaments, dos reials decrets datats en 16 de setembre i en 1 d'octubre de 1976 possibilitaven a l'administració intervenir i incautar l'empresa, al temps que els germans Segarra quedaven lliures de fer front als nombrosos deutes pendents.

De 5.000 a 1.476 treballadors.

Després de dos anys d'infuctuosos intents per part de l'estat per reduir-ne el dèficit, l'1 de setembre de 1978 el Consell de Ministres, amb **Francisco Fernández Ordóñez** com a titular d'Hisenda, aprovà el pas de la firma al sector públic, de manera que els llocs de treball es mantenen en part i, sobretot, es continuava garantint l'abastament a l'exèrcit. En conseqüència, la Direcció del Patrimoni de l'Estat adquirí el 87,50 per cent de les 40.000 accions existents; Promobanc, el 10 per cent; la Caixa d'Estalvis de València, el 2 per cent, i la Caixa d'Estalvis de Castelló, el 0,5 per cent. Com a mesura complementària, es decidí injectar-hi 1.864 milions, repartits en 372.800 noves accions adquirides en la mateixa proporció que les antigues. Des del 10 de gener de 1979, la societat passa a denominar-se **Industrias Mediterràneas de la Piel, S.A.: Imepiel**.

El fantasma de la reprivatització

Nou anys després de la incautació, la Vall d'Uixó ja no és un paradís la-

boral. Dels 5.000 treballadors de les èpoques triomfals a la factoria tan sols en resten 1.476, malgrat les successives inversions realitzades per l'estat. Les finques urbanes i rústiques que pertanyen a la societat han estat venudes, la casa-bressol i l'economat ja no funcionen i la clínica tan sols manté els serveis mínims. Imepiel, com altres casos similars del sector tèxtil (l'empresa sevillana Hasa, per exemple) sobreviu sota mínims i la pau laboral de l'època franquista ha deixat pas a les lluites anuals que enfronten els sindicats i la direcció de l'empresa en la negociació de cada conveni.

La qüestió s'ha agreujat perquè, després d'uns anys de moderació en les reivindicacions laborals i la disminució dels serveis que l'empresa prestava als treballadors, Imepiel ha mantingut alts dèficits anuals i el conveni s'ha distanciat considerablement dels acords sectorials, amb una diferència de 14 punts en el tema dels salaris.

D'alta banda, el progressiu deteriorament de la situació dels treballadors

ha conduït a la unitat d'acció entre els tres sindicats presents al Comitè d'Empresa —CCOO, USO i UGT amb onze, set, cinc representants, respectivament—, que han vist com les restriccions dels anteriors convenis no han estat ben aprofitades per part del consell d'administració, que presideix **Francisco Conde** des del 30 de setembre passat, quan succeí **José Pita** en el càrrec, que el va exercir des de 1983.

Segons els membres del Comitè d'Empresa presidit per **José Badenes**, d'USO, la gestió d'Imepiel és desastrosa per diferents motius.

El primer pot justificar-se en els continus canvis que el Patrimoni de l'Estat realitza en la presidència de la societat, una mesura aguditzada pel fet que fins l'actual president, **Francisco Conde**, ningú no havia estat enginyer expert en empreses del sector. Això ha propiciat que en pocs anys es passàs de concebre el conjunt de les instal·lacions d'una manera integral a una altra totalment desintegrada, amb els desajusts consegüents. Així mateix, els sindicats acusen la direcció d'efectuar una mala gestió de venda i no dissenyar una política industrial acertada. Segons els treballadors, les pèrdues de 1.200 milions de pessetes contabilitzades al darrer exercici havien d'haver estat tan sols de 400 milions.

Una altra actuació durament criticada pels sindicats és la reprivatització de la xarxa de tendes amb què comptava Imepiel per a vendre els seus productes, l'antiga Arrages. Segons **Alfonso López**, secretari del Comitè d'Empresa i membre de CCOO, «la venda dels dotze establiments fou el negoci del segle. Les tendes foren venudes a **Hermanos Meseguer**, de Múrcia, per un total de 158 milions de pessetes a liquidar en tres anys, amb pagament ajornat sense interessos. El lot comprengué cinc tendes pròpies, set d'arrendades i 140.000 parells de sabates. Tan sols el calçat ja estava valorat en més de 130 milions i un dels edificis estava aparauat per 100 milions».

Però les intencions del Patrimoni de l'Estat no es detenen en la reprivatització parcial. L'any passat, el senador del grup popular per Castelló, **José Vicente Aguilar**, preguntà al govern central si aquest tenia intencions de continuar amb la política de reprivatització. En una nota de resposta, el govern contestà que, malgrat no haver-hi un terme previst per a procedir a la reprivatització d'Imepiel, hi ha la voluntat

Centre
Carles Salvador

**CURSOS PER
CORRESPONDÈNCIA**

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curs d'Iniciació (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta tot l'any,
tret del mes d'agost. Per a més
informació, adreceu-vos al
Centre Carles Salvador
Moratin, 15, 8a. 46002-València

Companyia
Flotats

**PER UN SÍ
O PER UN NO**

de Nathalie Sarraute
Versió catalana de Carme Serdallonga
Posada en escena: Simone Benmussa

**EL
DESPERTAR
DE LA
PRIMAVERA**

de Frank Wedekind
Versió catalana de Carme Serdallonga
Direcció: Josep Maria Flotats

infantillatges

de Raymond Cousse
Versió catalana de Pep Cruz
Direcció: Josep Maria Flotats

Poliorama Teatre

AVANÇADA DE LA CULTURA
Departament de Cultura

de fer-ho. En aquest sentit, s'autoritza, per una resolució del passat 26 de juliol, un expedient de regulació de plantilla que inclogué un calendari de jubilacions anticipades.

Aquesta nota acabava assenyalant que l'executiu reprivatitzaria l'empresa venent-la a un comprador solvent en condicions de viabilitat. Per contra, l'opinió majoritària a la Vall d'Uixó passa pel manteniment del caràcter públic de la fàbrica de calçat. Així, després de la primera fase de reprivatització, l'Ajuntament aprovà en ple una moció que sol·licitava la presència de les institucions autonòmiques valencianes als òrgans d'administració d'Imepiel. La moció va ser aprovada pels vots a favor de la Mesa para la Unidad de los Comunistas, el grup comunista i el grup popular, i l'abstenció del PSOE.

El consistori que presideix el carrillista **Vicent Zaragoza** demanà al govern central que es presentàs a les Corts la legislació necessària per fixar la participació autonòmica valenciana al consell d'administració de la Societat. Fins ara, el silenci ha estat tota la resposta, i els treballadors ho interpreten com un allunyament dels interessos valencians del seu propi govern.

**Economia submergida
i clandestinatge**

Tanmateix, l'aspecte més destacat del conveni que s'està negociant al si d'Imepiel des del passat 28 d'octubre apareix quan el Comitè d'Empresa denuncia les pràctiques d'economia submergida propiciades per la mateixa direcció, una denúncia que indignà els directius de la societat. Segons **Alfonso López**, «al llarg dels deu primers mesos de 1986, Imepiel destinà un total de 279 milions de pessetes al treball clandestí, mitjançant subcontractes amb tercers perquè aquests clandestinitzen treballadors». Segons les dades exhibides pels representants dels operaris, unes 400 persones treballen per a autònoms que fan les funcions d'intermediaris entre l'empresa i els tallers clandestins.

«Sabem que és un problema general al sector, l'existència de treball clandestí, però nosaltres pensem que les empreses públiques han de ser les primeres a combatre els clandestins, i més quan hi ha facilitats per a fer contractes temporals i encara queden fons provinents de la CEE per al foment de llocs de treball que no han estat utilitzats». El 90 per cent del treball que Imepiel clandestinitza ho fa a través d'encarregats dels sectors de repuntat, que vénen a

ser, en definitiva, els propietaris dels tallers clandestins, encara que aquests solen aparèixer sota el nom dels familiars més pròxims. Així, s'han donat casos en què els mateixos encarregats posen preu a la mercaderia que ells mateixos han repuntat, supervisant la qualitat del producte elaborat als tallers. La resposta oficial a aquest greu problema passa per la relativització de la il·legalitat. Segons els directius d'Imepiel, si l'empresa no abaratís costos encarregant part de la producció a tercers —les sabates clandestines són més barates, ja que els sous són mínims i no es cotitza a la Seguretat Social— el dèficit es faria insostenible. Els sindicats, per contra, apunten que un govern que tolera l'economia submergida i el frau, condemna les empreses públiques al dèficit. En no sanejar tot el sector, el govern central alimenta la competència deslleial.

Per tal de compensar la destrucció indirecta de treball, el Comitè ha presentat com a punt reivindicatiu de xoc la creació de cent nous llocs de treball, a repartir preferiblement en les seccions de repuntat i muntatge. La contraoferta, realitzada el passat 10 de febrer pel mateix director general del Patrimoni de l'Estat, **Prudencio García**, inclou el manteniment dels llocs de treball i la programació de diferents cursos de formació professional que permetessen la contractació de personal especialitzat a mig terme.

La resta de la plataforma reivindicativa —vigència del conveni, caràcter públic de l'empresa, noves inversions, increment salarial, duració de la jornada laboral, incentius, millores socials, representativitat al consell d'administració i millores de les condicions de seguretat i higiene— ha estat l'origen de manifestacions, tancaments dels treballadors a les oficines de l'empresa a Madrid i altres accions de pressió, totes dirigides a forçar la negociació amb el director general del Patrimoni de l'Estat, **Prudencio García**, i no amb el president de la societat, **Francisco Conde**. Després de diverses setmanes de tensions, el passat 10 de febrer **Prudencio García** accedí a negociar i, després de la reunió, les posicions aparegueren més pròximes.

L'acord entre les dues parts n'abraça també les línies generals, que s'han de plantejar per a la recuperació de l'antiga Segarra: sanejament financer de la societat, injecció de noves inversions, augment del control de qualitat i ampliació de mercats són, a partir d'ara, les consignes del futur d'Imepiel. Un futur, malgrat tot, incert. □